

Anca Davidoiu-Roman, Dumitrița Stoica, Dragoș Silviu Păduraru

Limba și literatura română

Clasa a XII-a

STANDARD

cuprins

Perioada interbelică Curențe culturale și literare

Cuvânt-înainte 5

Cronologie (A.D.-R.) 8

Test de evaluare inițială 13

Poezia interbelică 16

George Bacovia
Nocturnă (D.S.) 17

Modernitate și tradiție.
Teoretizări 22

Eugen Lovinescu,
Istoria literaturii române contemporane
(fragmente) (D.S.) 22

Nichifor Crainic,
Sensul tradiției (D.S.) 26

Limbă și comunicare 29

- Tehnici de documentare și cercetare. Bibliografia studiilor de caz (D.S.P.) 29

Poezia modernistă 35

Tudor Arghezi,
Testament (A.D.-R.) 37

Lucian Blaga,
Eu nu strivesc corola de minuni a lumii (A.D.-R.) 49

Lucian Blaga,
Paradis în destrămare
(A.D.-R.) 51

Ion Barbu,
Riga Crypto și Iapona Enigel (A.D.-R.) 59

Text auxiliar: ***Georg Heym,**
Orașul (D.S.P.) 66

Poezia tradiției 68

Ion Pillat,
Aci sosi pe vremuri (D.S.) 69

Limbă și comunicare 74

- Argumentarea (A.D.-R.) 74

Avangardele artistice 80

Tristan Tzara (D.S.P.) 83

Ilarie Voronca (D.S.P.) 84

Stephan Roll (D.S.P.) 84

Studiu de caz 85

- *Fronța în literatura română interbelică (D.S.P.) 85

Ion Vinea (D.S.P.) 85

Sașa Pană (D.S.P.) 86

Limbă și comunicare 87

- Normă literară și exprimare corectă (A.D.-R.) 87

Studiu de caz 89

- Diversitate tematică, stilistică și de viziune în poezia interbelică (D.S.) 89

Dezbateri: Identitate culturală în context european (D.S.) 94

E. Lovinescu,
Istoria civilizației române moderne (D.S.) 94

Emil Cioran,
Schimbarea la față a României (1936)
(D.S.) 95

G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*
(D.S.) 96

Limbă și comunicare 98

- Dezbateri în spațiul public și în spațiul privat. Polemica (D.S.) 98

cuprins

Studiu de caz 102

- Literatura aservită ideologiei comuniste (D.S.P.) 102

Romanul postbelic 106

Marin Preda,
Moromeții (I, II) (D.S.P.) 106

Limbă și comunicare 123

- Discursul publicistic (D.S.) 123

Romanul de după 1980 125

Gabriela Adameșteanu,
Dimineață pierdută (D.S.) ... 125

Limbă și comunicare 133

- Discursul politic (D.S.) 133

Studiu de caz 135

- Tipuri de roman în perioada postbelică (A.D.-R.) 135

Poezia postbelică 144

Nichita Stănescu,
Leoaică tânără,
iubirea (A.D.-R.) 146

Nichita Stănescu,
Altă matematică (A.D.-R.) ... 148

Mircea Ivănescu,
romantismul german
sau parabolă despre
sufletul romantic
și visul (D.S.) 154

Limbă și comunicare 157

- *Deixis și *anaforă (A.D.-R.) ... 157

Teatrul postbelic 159

Marin Sorescu,
Iona (D.S.) 159

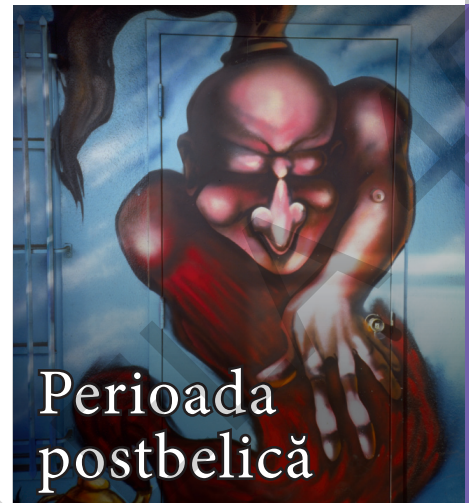
Postmodernismul literar 167

Mariana Marin,
Elegie IX (D.S.P.) 170

Mircea Cărtărescu,
Geneză (D.S.P.) 171

Limbă și comunicare 173

- Punctuația și justificările ei sintactice și stilistice (A.D.-R.) 173

Perioada postbelică

Studiu de caz 176

- Dinamica unor specii: jurnalul, memoriile – apariții editoriale după 1989 (D.S.) 176

Limbă și comunicare 179

- **Elemente de sintaxă (A.D.-R.) 179
- *Noutăți în conceperea Gramaticii Academiei (A.D.-R.) 180

Studiu de caz 182

- *Forme ale istoriei și criticii literare (D.S.P.) 182

Teste finale pentru bacalaureat ... 187

Notă:

* curriculum diferențiat tip A* cu accent pe domeniul literatură, pentru profilul umanist, specializarea filologie

** curriculum diferențiat tip B** cu accent pe domeniul limbă și comunicare, pentru filiera vocațională, profil militar (MAI), specializarea științe sociale; filiera vocațională, profil teologic (cultul romano-catolic de limbă maghiară), specializarea *teologie romano-catolică*: (1 oră/ săptămână); filiera vocațională, profil teologic, specializarea *greco-catolică*.

LEGENDĂ

■// ușor ■/// mediu ■//// dificil

scala de dificultate a exercițiilor

PP PP portofoliul profesorului

PE PE portofoliul elevului

Intrați pe www.Qvis.ro
și puteți completa electronic
PORTOFOLIUL ELEVULUI

Intrați pe www.Qedu.ro
și puteți completa electronic
PORTOFOLIUL PROFESORULUI

Unitatea 1

Perioada interbelică Curențe culturale și literare

Vasili Kandinski (1866-1944), *Improvizație III*,
1914, LACMA

Poezia interbelică

- **Text-suport:** George Bacovia, *Nocturnă*

Modernitate și tradiție. Teoretizări

- **Texte-suport:** E. Lovinescu, *Istoria civilizației române moderne*, *Istoria literaturii române contemporane* (fragmente); Nichifor Crainic, *Sensul tradiției*

Poezia modernistă

- **Texte-suport:** Tudor Arghezi, *Testament*, *Morgenstimmung*; Lucian Blaga, *Eu nu strivesc corola de minuni a lumii*, *Paradis în destrămare*; Ion Barbu, *Riga Crypto și Iapona Enigel*
- **Text auxiliar:** *Georg Heym, *Orașul*

Poezia tradiției

- **Text-suport:** Ion Pillat, *Acți sosii pe vremuri*

Avangardele artistice

- **Texte-suport:** Tristan Tzara, Ilarie Voronca, Stephan Roll, Ion Vinea, Sașa Pană

Competențe specifice

1.1. Aplicarea achizițiilor lingvistice în receptarea mesajelor orale și scrise, cu explicarea rolului acestora în reliefarea mesajului 1.2. Utilizarea achizițiilor lingvistice, cu accent pe aspectele normative, cu explicarea rolului acestora în reliefarea mesajului 1.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare, în vederea realizării unei comunicări eficiente și personalizate 2.1. Adecvarea strategiilor de lectură la specificul textelor literare studiate, în vederea înțelegerii și interpretării personalizate 2.2. Compararea, pe baza unor criterii clar formulate, a unor viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în textele studiate 3.1. Analiza relațiilor dintre o operă studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta 3.2. Integrarea cunoștințelor privind limba și literatura română într-o viziune coerentă asupra culturii românești 3.3. Analiza unor conexiuni între literatura română și cea universală 3.4. Selectarea unor tehnici adecvate de documentare și cercetare a unei teme 4.1. Adecvarea tehnicilor și strategiilor argumentative la situații de comunicare diverse (scrise sau orale) 4.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite, pentru a formula judecăți proprii

ROMANUL POSTBELIC

Moromeții

Partea I

I

În Câmpia Dunării, cu câțiva ani înaintea celui de-al doilea război mondial, se pare că timpul era foarte răbdător cu oamenii; viața se scurgea aci fără conflicte mari.

Era începutul verii.

Familia Moromete se întorsese mai devreme de la câmp. Cât ajunseseră acasă, Paraschiv, cel mai mare dintre copii, se dăduse jos din căruță, lăsase pe alții să deshame și să dea jos uneltele, iar el întinsese pe prispă o haină veche și se culcase peste ea gemând. La fel făcuse și al doilea fiu, Nilă; intrase în casă și după ce se aruncase într-un pat, începuse și el să geamă, dar mai tare ca fratele său, ca și când ar fi fost bolnav. Al treilea băiat, Achim, se furișase în grajdul cailor, se trântise în iesle să nu-l mai găsească nimeni, iar cele două fete, Tita și Ilinca, plecaseră repede la gărlă să se scalde.

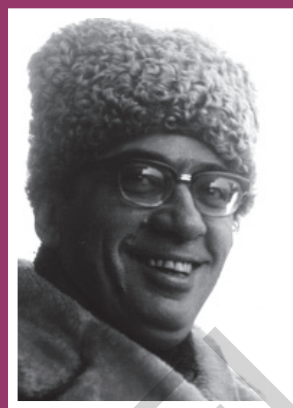
Rămas singur în mijlocul bătăturii, Moromete, tatăl, trăsesse căruța sub umbra mare a celor doi salcâmi de lângă poarta grădinii și apoi ieșise și el la drum cu țigara în gură. Părea de la sine înțeles că singură mama rămânea să aibă grijă ca ziua să se sfârșească cum trebuie.

Moromete stătea pe stănoaga podiștei și se uita peste drum. Stătea degeaba, nu se uita în mod deosebit, dar pe fața lui se vedea că n-ar fi rău dacă s-ar ivi cineva... Oamenii stăteau însă în curți, nu era acum timpul de ieșit în drum. Din mâna lui fumul țigării se ridica drept în sus, fără grabă și fără scop.

— Ce mai faci, Moromete? Ai terminat, mă, de sapă?

Iată că se ivise totuși cineva. Moromete ridică fruntea și îl văzu pe vecinul său din spatele casei apropiindu-se de podișcă. Se uită numai o dată la el, apoi începu să se uite în altă parte; se vedea că nu o astfel de apariție aștepta. „...Pe mă-ta și pe tine, chiorule!” șopti atunci Moromete pentru el însuși, ca și când până atunci ar mai fi înjurat pe cineva în gând și acum îl îngloba și pe vecin, fiindcă tot apăruse; după care răspunse foarte binevoitor:

— Da, am terminat... Tu mai ai, mă, Bălosule?

Marin Preda (5 august 1922, Siliștea-Gumești, județul Teleorman – 16 mai 1980, Mogoșoaia, județul Ilfov), prozator român afirmat în perioada postbelică. Fiul lui Tudor Călărășu (modelul lui Ilie Moromete) se naște în comuna Siliștea-Gumești, județul Teleorman. Colaborează la revista *Tineretea* (1945) și la *Lumea* (condusă de George Călinescu). Prima nuvelă, *Calul* (1943) a fost citită la cina *Sburătorul* al lui Eugen Lovinescu, fiind publicată ulterior în volumul *Întâlnirea din pământuri* (1948). Dintre romanele care l-au consacrat pe scriitor: *Moromeții* (1955), *Risipitorii* (1962), *Moromeții II* (1967), *Intrusul* (1968), *Imposibila întoarcere* (1972), *Marele singuratic* (1972), *Delirul* (1975), *Cel mai iubit dintre pământeni* (1980). În 1977 apare *Viața ca o pradă*, o recapitulare a unei vieți de roman.

— Am terminat și eu. Mai aveam un petic dincoace în Pământuri, mi l-au săpat ai lui Țugurlan... Ce faci, Moromete, te-ai mai gândit? Îmi dai salcâmu-ăla?

Moromete se uită țintă la vecinul său înțelegând pentru ce ieșise el la drum și nu răspunse la întrebare. „Da, am discutat odată să-ți vând un salcâm! Poate am să ți-l vând... poate n-o să ți-l vând... De ce trebuie să ne grăbim așa!” părea el să-i spună.

— Dar Victor al tău... El nu mai iese la sapă, Bălosule? Sau de când e voiajor nu-l mai aranjează? zise Moromete. Adică... admitem cazul că fiind ocupat... mai adăugă el.

Vecinul avu bănuiala că aceste cuvinte nu sunt chiar atât de nevinovate cum s-ar fi putut înțelege din glasul cu care fuseseră rostite, dar trecu peste asta.

— Păi de ce zici că nu vrei să-l mai dai, Moromete? Că vroiam să ți-l plătesc...